

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2001 r.

Sąd Najwyższy – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie następującym:

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca)

Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar

Roman Kuczyński

Protokolant Anna Pęsko

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2001 r.

sprawy z wniosku Z. K.

przeciwko K. Spółce Akcyjnej – Kopalni Węgla Kamiennego „(...)” w R.

o zadośćuczynienie i rentę wyrównawczą

na skutek kasacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 25 lutego 2000 r., sygn. akt III APa (...)

1. o d d a l a kasację.

**2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1.500 zł (tysiąc
pięćset) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

U Z A S A D N I E N I E

Powód Z. K. wnosił o zasądzenie od pozwanego K. S.A. – Kopalni Węgla Kamiennego „(...)” w R. zadośćuczynienia w kwocie 5.000 zł. oraz renty wyrównawczej od 1 sierpnia 1995 r.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 28 lipca 1999 r. IX P (...) Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych od pozwanego na rzecz powoda zadośćuczynienie w kwocie 5.000 zł, skapitalizowaną rentę wyrównawczą z odsetkami od 31 sierpnia 1998 r. i bieżącą rentę wyrównawczą. Sąd ustalił, że powód jako pracownik pozwanego w dniu 8 grudnia 1994 r. został skierowany do akcji ratowniczej po wstrząsie w kopalni. Na terenie objętym akcją panowała atmosfera napięcia, stresu i nerwowości. Powód wynosił na rękach zwłoki kolegów, przy czym odbywało się to w ciemności a droga prowadziła pod górę. Po tym zdarzeniu powód poczuł się źle i od 12 grudnia 1994 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim. Od 18 lutego 1995 r. leczył się na Oddziale Psychiatrycznym Szpitala (...) w B., gdzie rozpoznano zespół urojeniowy prawdopodobnie na podłożu schizofrenii. Biegły lekarz psychiatra stwierdził u powoda schizofrenię paranoidalną. Jest to wprawdzie schorzenie samoistne jednak w oparciu o znajomość mechanizmów etiologicznych uznaje się powszechnie, że u osób predysponowanych do zachorowania na schizofrenię paranoidalną wystąpienie objawów tej choroby może się mieszać z przygodnym urazem psychicznym na zasadzie tzw. mechanizmu spustowego. W oparciu o tą opinię Sąd uznał, że zdarzenie z dnia 8 grudnia 1994 r. przyczyniło się do rozwoju choroby i wystąpienia objawów klinicznych. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę utratę zdrowia powoda w młodym wieku. Renta wyrównawcza została ustalona w oparciu o opinię biegłego. Sąd nie uwzględnił zarzutu przedawnienia wobec ustalenia, że powód dowiedział się o szkodzie w dniu 7 lipca 1995 r., kiedy to stwierdzono inwalidztwo III grupy.

Apelacja pozwanego od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) z dnia 25 lutego 2000 r. III APa (...). Sąd Apelacyjny uznał za nieuzasadniony zarzut przedawnienia roszczeń powoda, gdyż biegu okresu przedawnienia nie można liczyć od dnia 18 lutego 1995 r., kiedy podczas leczenia szpitalnego rozpoznano schizofrenię paranoidalną. Sam fakt stwierdzenia schorzenia nie jest równoznaczny z dowiedzeniem się o szkodzie skoro dopiero w wyniku tej choroby stosunek pracy uległ rozwiązaniu z dniem 21 lipca 1995 r. po wyczerpaniu okresu zasiłkowego a w dniu 7 lipca 1995 r. powód został uznany za inwalidę III grupy. Sąd Apelacyjny podzielił także stanowisko Sądu pierwszej instancji w kwestii istnienia związku przyczynowego między udziałem powoda w akcji ratowniczej w pozwanej kopalni a jego zachorowaniem na

schizofrenię paranoidalną bowiem związek taki wynika z opinii biegłego lekarza psychiatry.

Wyrok ten zaskarżył kasacją pozwany i wskazując jako podstawę kasacji naruszenie prawa materialnego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania. Zdaniem wnoszącego kasację naruszony został przepis art. 442 § 1 KC przez przyjęcie, że powód dowiedział się o schizofrenii paranoidalnej w dacie wydania orzeczenia o inwalidztwie III grupy podczas, gdy powód dowiedział się o swojej chorobie w trakcie leczenia szpitalnego. Naruszony został także przepis art. 361 § 1 KC przez przyjęcie, że istnieje normalny związek przyczynowy między chorobą powoda a zdarzeniem, jakie miało miejsce 8 grudnia 1994 r. Ponadto naruszone zostały przepisy art. 444 § 2 i 445 § 2 KC wobec pominięcia faktu, że powód od dnia 21 lipca 1995 r. był niezdolny do pracy na stanowisku górnika z powodu choroby samoistnej – nadciśnienia tętniczego, zatem utrata zdolności do pracy nie nastąpiła z przyczyn leżących po stronie pozwanego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje. Kasacja pozwanego została oparta wyłącznie na pierwszej podstawie określonej w art. 393¹ KPC – naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Z treści niezbyt jasno sformułowanych zarzutów można wnioskować, że dotyczą one zastosowania przez Sąd przepisów art. 361 § 1 i 444 § 2 KC oraz 445 § 1 KC (mylnie wskazanego jako 445 § 2 KC) w sytuacji, gdy przepisy te nie miały zastosowania a także niezastosowania art. 442 § 1 KC w sytuacji, gdy roszczenie powoda uległo przedawnieniu. Na uzasadnienie błędnego zastosowania przepisów prawa materialnego wskazuje się fakty, które w zaskarżonym wyroku nie zostały uznane za ustalone. Powoływanie się na to, że wskazany przepis prawa materialnego miałby zastosowanie lub nie powinien być stosowany, gdyby został ustalony odmienny stan faktyczny, przesądza o bezzasadności kasacji. Ustalenia faktyczne mogą być bowiem skutecznie kwestionowane tylko w przypadku, gdyby przedstawiono zarzut, że zapadły z naruszeniem przepisów postępowania.

Kasacja, która nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów postępowania, nie mogłaby zostać uwzględniona nawet w sytuacji, gdyby ustalenia co do daty dowiedzenia się powoda o szkodzie, związku przyczynowego między działalnością pozwanego zakładu pracy a zachorowaniem powoda oraz co do przyczyn utraty zdrowia i zdolności do pracy były dokonane w sposób dowolny bez oparcia w materiale

dowodowym. W tej sprawie wszystkie te okoliczności zostały ustalone z powołaniem się na dowody, z którymi wnoszący kasację polemizuje. W przypadku oparcia kasacji tylko na podstawie naruszenia prawa materialnego Sąd Najwyższy oceniając prawidłowość zastosowania przepisów związany jest stanem faktycznym ustalonym w zaskarżonym wyroku. W ustalonym stanie faktycznym nie było podstaw do zastosowania art. 442 § 1 KC, skoro pozew został wniesiony przed upływem trzyletniego terminu od dowiedzenia się powoda o szkodzie. Odpowiedzialność pozwanego została oceniona stosownie do treści art. 361 § 1 KC, skoro następstwem czynu niedozwolonego pozwanej (ryzyka prowadzenia przedsiębiorstwa) była utrata zdrowia przez powoda. W konsekwencji prawidłowo zostały zastosowane przepisy art. 444 § 2 i 445 § 1 regulujące sposób naprawienia szkody przez osobę, która czynem niedozwolonym doprowadziła poszkodowanego do rozstroju zdrowia.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy w oparciu o przepis art. 393¹² KPC oddalił kasację jako pozbawioną usprawiedliwionych podstaw.